

30.7.2024

KOLARI

Hirvasjärvi sähkönsiirtoreitin arkeologinen inventointi 2024

Tilaaaja:
Sitowise

Heilu Oy
Jussi-Pekka Hiltunen

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	2
1. Johdanto	5
2. Tulos	7
Lähteet.....	9

Karttaluettelo

Kartta 1. Inventointialueen lähestymiskartta.	4
Kartta 2. Sähkönsiirtoreitin yleiskartta ja maastossa jalkaisin tarkastetut alueet.	8

Taustakarttoina Maanmittauslaitoksen Karttakuvapalvelun (WMTS) 07/2024 aineistoa, ellei toisin mainita. Koordinaatisto ETRS-TM35FIN, korkeus N2000. Valokuvat: Jussi-Pekka Hiltunen.

Kannen kuva: sähkönsiirtoreitin vaikutusalueutta Nutivaaralla. Luoteeseen.

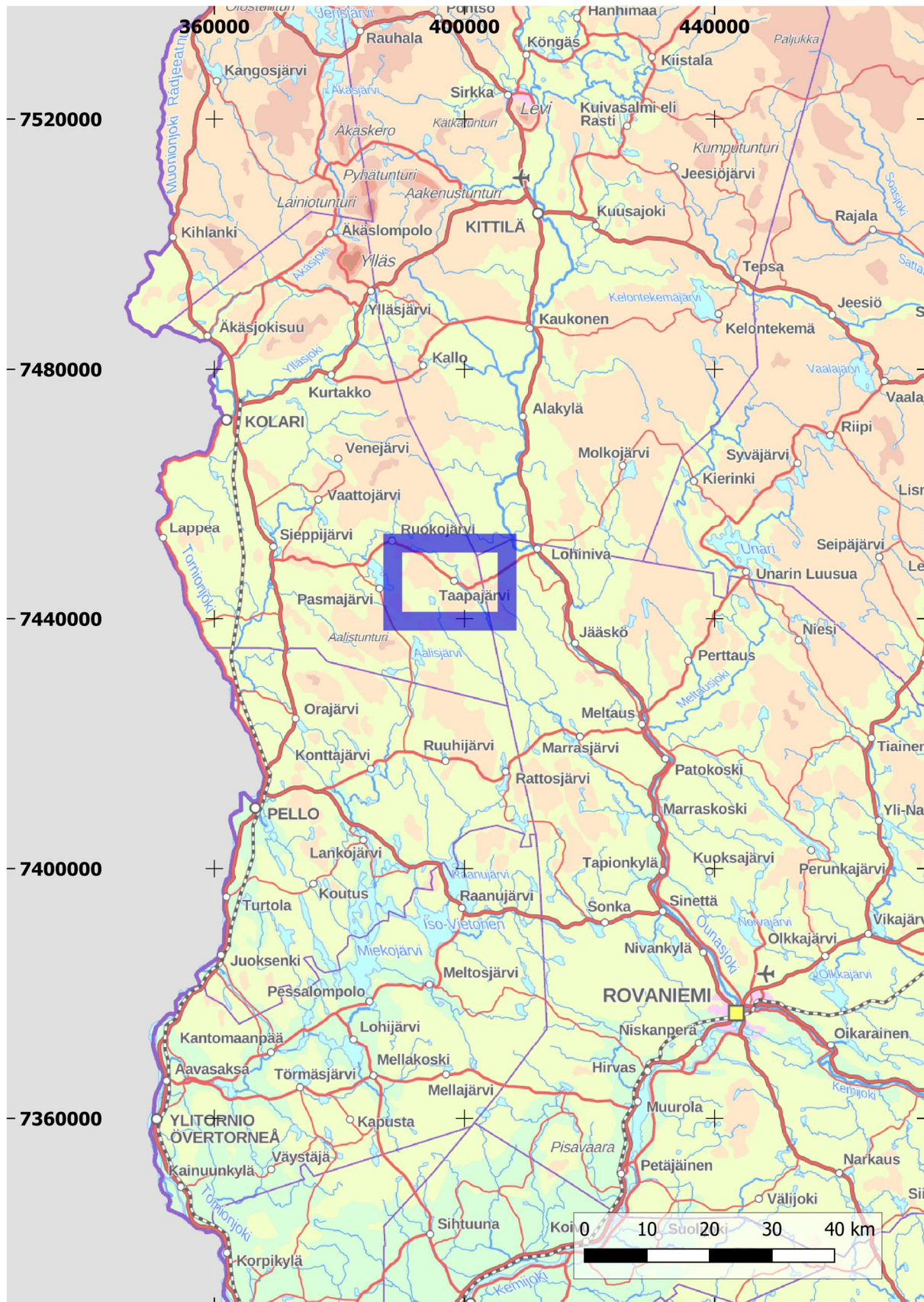
KOLARI Hirvasjärvi sähkönsiirtoreitin arkeologinen inventointi 2024

Tiivistelmä & arkistotiedot

Sitowise on toteuttamassa YVA-menettelyä Kolarin kunnan kaakkoisosaan Hirvasjärven alueelle suunnitellussa tuulivoimapuistossa, jonka hanketoimimaja on Energiequelle Oy. Selvityksen tässä vaiheessa tarkasteltiin 27 voimalanpaikkaa ja ulkoisten sähkönsiirtoreitin sijoittumista. Sähkönsiirtoreitit sijoittuvat Kolarin lisäksi Kittilän ja Rovaniemen kuntien alueelle. Osana ympäristöselvityksiä Heilu Oy suoritti Hirvasjärven tuotantoalueen ja sähkönsiirtoreittien arkeologisen inventoinnin vuonna 2023. Vuoden 2023 arkeologisesta inventoinnista vastasivat Heilu Oy:n arkeologit FM Jussi-Pekka Hiltunen ja FM Jaakko Ervasti.

Sähkönsiirtoreittien suunnitellussa tapahtuneiden muutosten johdosta Heilu Oy suoritti muuttuneella sähkönsiirtoreitin osuudella arkeologisen inventoinnin heinäkuussa 2024. Inventoinnista vastasi Heilu Oy:n arkeologi FM Jussi-Pekka Hiltunen. Maastotyöt tehtiin kahden päivän aikana 16.-17.7.2024. Muuttuneella sähkönsiirtoreitin osuudelta ei tunnettu entuudestaan arkeologisia kohteita eikä uusia arkeologisia kohteita tavattu inventoinnin yhteydessä.

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy / FM Jussi-Pekka Hiltunen
Kenttätyöaika:	16.-17.7.2024
Tutkimuksen tilaaja:	Sitowise
Lähialueille sijoittuneet aiemmat inventoinnit:	Hilkka Oksala 1997-2000 Antti Krapu 2006 Oili Forsberg 2006 Jussi-Pekka Hiltunen ja Jaakko Ervasti 2023

Kartta 1. Inventointialueen lähestymiskartta.
Inventoitu sähkönsiirtoreitti sijoittuu sinisen neliön sisäpuolelle.

1. Johdanto

Sitowise on selvittämässä tuulivoimapuiston ja sähkönsiirtoreittien sijoittumista Kolarin kunnan kaakkoisosaan. Tuotantoalueen koko on noin 3373 ha ja sinne on suunnitteilla enintään 27 tuulivoimalaa. Suunnittelun tässä vaiheessa tarkastelussa on myös tuulivoimalapuistoalueen ulkopuolelle suunnitellut sähkönsiirtoreitit. Osana suunnittelutyön ympäristöselvityksiä Heilu Oy toteutti tuulivoimapuiston tuotantoalueella ja suunnitelluilla sähkönsiirtoreiteillä arkeologisen inventoinnin syyskuussa 2023.

Sähkönsiirtoreittien suunnittelussa on tapahtunut muutoksia vuoden 2023 arkeologisen inventoinnin jälkeen. Uusi mahdollinen sähkönsiirtoreitti sijaitsee suunnitellun tuulivoimapuiston tuotantoalueen itäpuolella Alaisen Härkärovan ja Korkeavaaran välisellä alueella. Se on pituudeltaan noin 4,7 kilometriä. Sähkönsiirtoreitin maisemakuvaa hallitsee pääsääntöisesti alavimmat metsä- sekä suoalueet, kaakkoisosassa sijaitsee korkeampi Nutivaara. Sähkönsiirtoreitti ylittää Kokko-ojan, Nutiojan sekä Taapalompolonojan.

Vuoden 2024 arkeologinen inventointi kohdistui edellä mainitulle noin 4,7 kilometriä pitkälle sähkönsiirtoreitille. Sähkönsiirtoreitti inventoitiin pääosin noin sadan metrin leveydeltä reitin keskikohdan molemmin puolin. Inventoinnin toteutti Heilu Oy:n arkeologi FM Jussi-Pekka Hiltunen. Maastotyöt tehtiin 16.-17.7.2024. Raportti laadittiin heinäkuussa 2024. Tutkimusalueen perustiedot (vanhat kartat, aikaisemmat tutkimukset yms.) sekä vuoden 2023 inventoinnissa havaitut muinaisjäännöskohteet on käsitelty vuoden 2023 inventointiraportissa (Hiltunen ja Ervasti 2023).

Inventoinnin kulkua dokumentoitiin sanallisen kuvauksen lisäksi ottamalla valokuvia ja tallentamalla kuljetut reitit ja tehdyt havainnot käsiGPS-paikanninta (Garmin Montana 610, tarkkuus +/- 5 - 10 m) käyttäen.

Kuva 1. Taapalompojonojan ja Nutiojan taitekohtaa sähkönsiirtoreitin keskivaiheilla. Itään.

Kuva 2. Sähkönsiirtoreitin vaikutusalueita Sieppijärventien eteläpuolella. Kaakkoon.

2. Tulos

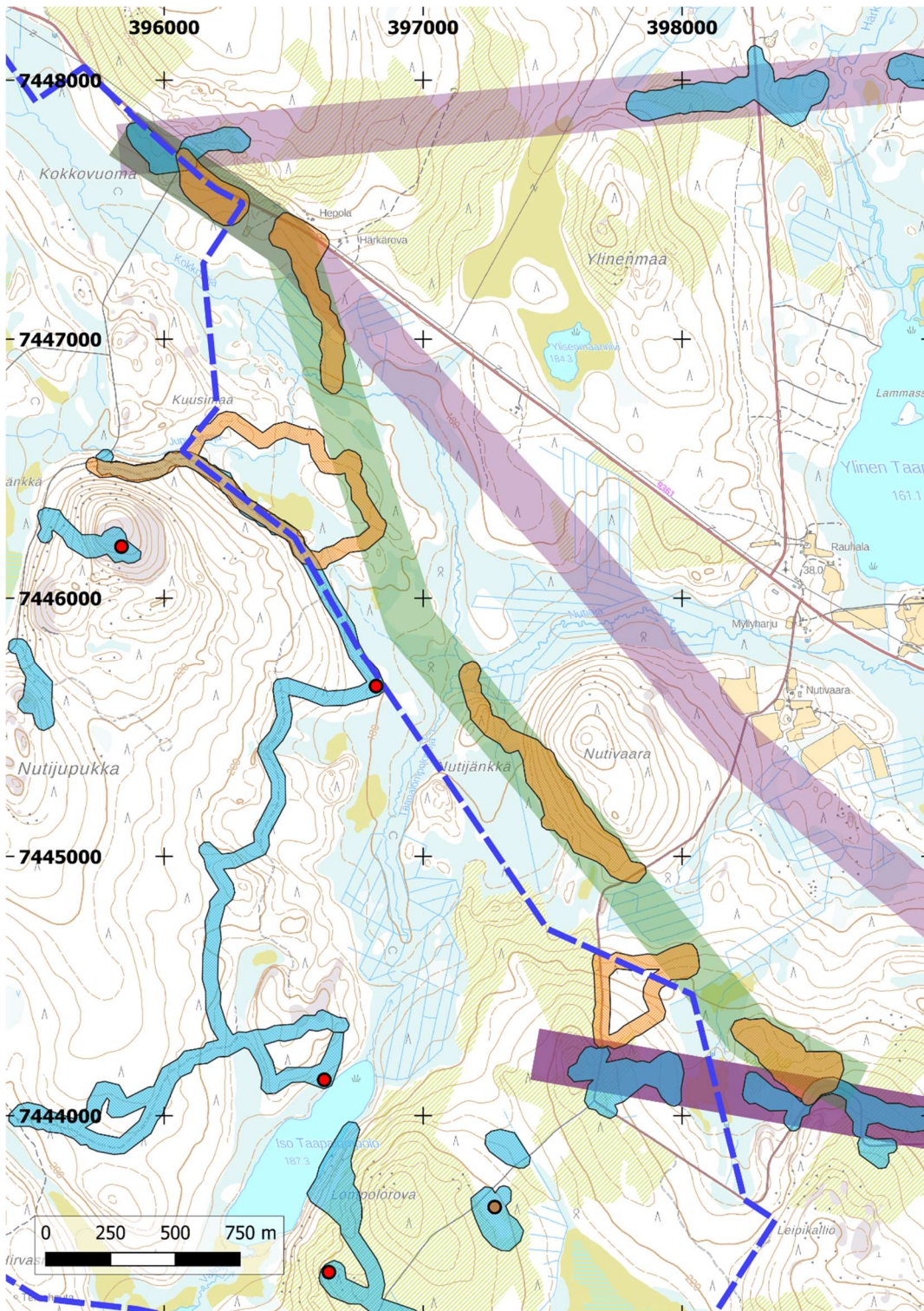
Inventoidulta sähkönsiirtoreitiltä ei tunnettu entuudestaan arkeologisia kohteita. Heinäkuussa 2024 tehdyn arkeologisen inventoinnin aikana alueelta ei tavattu uusia arkeologisia kohteita.

Sähkönsiirtoreitin kaakkoisosasta tavattiin lahonnutta poroaidan jäännöistä noin 300 metrin matkalta. Aita on merkitty vuoden 1977 ja 1989 peruskartoille. Kyseinen aita on huomioitu jo vuoden 2023 inventoinnissa ja sitä käsitellään vuoden 2023 inventointiraportissa kohteen 5.7. *Lompolorova* yhteydessä.

Jussi-Pekka Hiltunen
Heilu Oy
Oulussa 30.7.2024

Kuva 3. Vanhaa poroaitaa sähkönsiirtoreitin kaakkoisosassa. Itään.

Kartta 2. Sähkönsiirtoreitin yleiskartta ja maastossa jalkaisin tarkastetut alueet.

Vuonna 2024 inventoitu sähkönsiirtoreitti on merkitty vihreällä viivalla. Vuonna 2023 inventoidut sähkönsiirtoreitit on merkitty violetilla viivoilla. Tuulipuiston tuotantoalue on merkitty sinisellä katkoviivalla. Vuonna 2024 inventoidun sähkönsiirtoreitin tarkastetut alueet on merkitty oranssilla rasterilla. Vuonna 2023 inventoidun tuotantoalueen ja sähkönsiirtoreittien tarkastetut alueet on merkitty sinisellä rasterilla. Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty punaisilla pisteillä, muut kulttuuriperintökohteet ruskeilla pisteillä.

Lähteet

Tutkimusraportit:

Forsberg, Oili 2006. Rovaniemi - Kittilä Petäjäskoski - Kaukonen Petäjäkoski -Vajukoski voimajohtolinjojen inventointi. Museovirasto.

Hiltunen, Jussi-Pekka ja Ervasti, Jaakko 2023. Kolari-Rovaniemi-Kittilä Hirvasjärven tuulivoimapuistoalueen ja sähkönsiirtoreittien arkeologinen inventointi. Heilu Oy.

Karjalainen, Taisto 2013. Kittilän kulttuuriperintöinventointi 2013. Kittilän pohjoispuoli. Metsähallitus.

Karjalainen, Taisto 2014. Pello, Kolari kulttuuriperintöinventointi 2014. Pellon pohjoispuoli, Kolarin eteläpuoli. Metsähallitus.

Krapu, Antti 2007. Kolari-Muonio. Raportti kahden kunnan arkeologisista kohteista. Lapin Liitto.

Oksala, Hilikka 2000. Kolari arkeologinen inventointi 1997-2000.

Seppä, Johanna 2010. Aarni Erä-Eskon tarkastuksia Kolarissa vuosina 1956 ja 1968.

Digitaaliset lähteet:

Kulttuuriympäristö palveluikkuna:

<https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>

Maankamara-palvelu (GTK)

<https://gtkdata.gtk.fi/maankamara/>

Kartat:

Jyväskylän julkaisuarkisto

Suomen yleiskartta 1866-1873

Karta öfver Finland:Sektionen B :sydvestra delen af Lappmarkens härad j emte norra delen af Kemi härad (<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/18616>)

Maanmittauslaitos

Vanhat peruskartat (Maanmittaushallitus)

Karttalehti 2642 o8 Nuottavaara, vuosi 1977.